Sveitarfélög eiga, án þess að sérstök greiðsla komi fyrir, rétt á árlegum íbúaskrám samkvæmt 9. gr. og kjörskrárstofni samkvæmt 2. tölulið 3. gr., og auk þess njóta þau upplýsingaþjónustu þjóðskrárinnar samkvæmt 18. gr. En aðrar skrár en þær, sem hér er gert ráð fyrir, svo og önnur þjónusta heldur en veiting upplýsinga, skal greidd þjóðskránni sérstaklega.

22. gr.

Reikningsár þjóðskrárinnar er almanaksárið. Ríkisendurskoðunin endurskoðar reikninga hennar.

23. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 31 27. marz 1956, um þjóðskrá og almannaskráningu.

Gjört að Bessastöðum, 27. apríl 1962.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

Nr. 55. 28. apríl.

LÖG

um kjarasamninga opinberra starfsmanna.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI

1. gr.

Lög þessi taka til starfsmanna, sem skipaðir eru, settir eða ráðnir í þjónustu ríkisins, ríkisstofnana eða atvinnufyrirtækja ríkisins með föstum launum og minnst þriggja mánaða uppsagnarfresti, enda verði starf þeirra talið aðalstarf.

Ákvæði laganna taka ekki til:

1. Ráðherra né hæstaréttardómara, sbr. þó 2. málsgr. 4. gr.
2. Iðnaðarmanna, sjómanna, verkafólks né starfsfólks í iðjuverum, er um kaup þeirra og kjör fer eftir kjarasamningum stéttarfélaga þeirra og vinnuveitenda, sbr. lög nr. 80/1938. Ráðherra getur með reglugerð sett nánari reglur um framkvæmd þessa ákvæðis.
3. Bankastarfsmanna.
4. Starfsmanna Alþingis.

2. gr.

Fjármálaráðherra fer með fyrirsvar ríkissjóðs, að því er varðar kjarasamninga og aðrar ákvarðanir af hendi ríkisvalds samkvæmt lögum þessum. Hann getur skipað nefnd þriggja til fimm manna til að annast samninga af sinni hendi.

3. gr.

Bandalag starfsmanna ríkis og bæja fer með fyrirsvar ríkisstarfsmanna um kjarasamninga og aðrar ákvarðanir af hendi starfsmanna samkvæmt lögum þessum.

Stjórn Bandalags starfsmanna ríkis og bæja velur fimm ríkisstarfsmenn í Kjararáð, sem fer með umboð bandalagsins til samningagerðar. Þegar bandalagsstjórn velur menn í Kjararáð, skulu bæjarstarfsmenn víkja sæti, en varamenn úr hópi ríkisstarfsmanna koma í þeirra stað.

Ríkisstarfsmaður, er lög þessi taka til, sbr. 1. gr., á rétt til að vera félagsmaður Bandalags starfsmanna ríkis og bæja eða félags innan vébanda þess eftir nánari reglum í samþykktum bandalagsins.

II. KAFLI

4. gr.

Launakjör starfsmanna ríkisins, sbr. 1. gr., skulu ákveðin með kjarasamningum aðilja þeirra, sem í 2. og 3. gr. getur.

Launakjör ráðherra og hæstaréttardómara skulu ákveðin af Kjaradómi.

5. gr.

Í kjarasamningi skal kveðið á um föst laun, vinnutíma og laun fyrir yfirvinnu.

Kjarasamningur á ekki að taka til lífeyrisréttinda, hlunninda, aukatekna, orlofsréttar, kaups í veikindaforföllum né annarra fríðinda, sem líkt er farið.

Ákvæði í ráðningarsamningi er ógilt, ef það brýtur í bág við kjarasamning starfsmanni í óhag.

6. gr.

Þegar ákveða skal starfskjör, sem kjarasamningur samkvæmt 5. gr. tekur ekki til, og eigi eru lögbundin, skal semja um þau við hlutaðeigandi bandalagsfélög.

Uppsagnarfrestur slíkra samninga skal vera 3 mánuðir. Að öðru leyti fer um þá samkvæmt fyrirmælum laga þessara um kjarasamninga.

7. gr.

Kjarasamningur skal vera skriflegur, gerður til eigi skemmri tíma en tveggja ára í senn og gildistími hans miðast við áramót.

Nú verða almennar og verulegar kaupbreytingar á samningstímabili, og má þá krefjast endurskoðunar kjarasamnings án uppsagnar hans. Náist ekki samkomulag aðilja innan mánaðar frá kröfugerð, fer um meðferð máls samkvæmt III. og IV. kafla laga þessara að öðru en því, að samningur eða dómur Kjaradóms skal gilda frá þeim tíma, sem um semst eða Kjaradómur ákveður.

8. gr.

Uppsagnarfrestur kjarasamnings af hendi beggja aðilja skal eigi vera skemmri en sjö mánuðir.

Uppsögn skal vera skrifleg og send í ábyrgðarbréfi eða kynnt viðtakanda á annan sannanlegan hátt.

9. gr.

Kjarasamningur framlengist um eitt ár í senn, m. a. með óbreyttum uppsagnarfresti, hafi honum eigi verið sagt upp réttilega.

10. gr.

Aðili, er segir upp kjarasamningi, skal samtímis uppsögn senda gagnaðilja tillögur sínar í höfuðatriðum um nýjan samning, og skulu samningsviðræður þá þegar upp teknar.

11. gr.

Endurrit af uppsögn kjarasamnings og tillögum um nýjan samning skulu send sáttasemjara ríkisins í vinnudeilum samtímis og uppsögn og tillögur eru sendar samningsaðilja, sbr. 8. og 10. gr.

III. KAFLI

12. gr.

Aðili kjarasamnings getur, er slitnað hefur upp úr samningsumleitunum, vísað kjaradeilu til meðferðar sáttasemjara ríkisins í vinnudeilum.

Þegar mánuður uppsagnarfrests er liðinn, skal sáttasemjari ríkisins sjálfkrafa taka kjaradeilu til meðferðar og reyna sættir, hafi deilu eigi verið vísað til hans eða samningar komizt á fyrir þann tíma. Sáttasemjari getur þó frestað aðgerðum allt að viku, ef sérstaklega stendur á.

Ráðherra er heimilt, að fengnum tillögum sáttasemjara ríkisins eða aðilja, að skipa til sáttastarfs sérstakan sáttasemjara eða sáttanefnd, er hafi réttindi og skyldur ríkissáttasemjara samkvæmt lögum þessum.

13. gr.

Sáttasemjari ríkisins getur lagt fram miðlunartillögu í kjaradeilu.

Leynileg atkvæðagreiðsla starfandi ríkisstarfsmanna, er í hlut eiga, fer fram um miðlunartillögu undir yfirstjórn og eftirliti sáttasemjara. Það fer eftir ákvæðum laga um stéttarfélög og vinnudeilur nr. 80/1938, hvort tillaga telst samþykkt eða felld.

Fjármálaráðherra greiðir fyrir hönd ríkissjóðs atkvæði um miðlunartillögu. Skal hann greiða atkvæði sitt leynilega, áður en allsherjaratkvæðagreiðslu samkvæmt 2. málsgr. lýkur.

Ákvæði laga nr. 80/1938 gilda að öðru leyti, eftir því sem við á, um sáttastarf samkvæmt lögum þessum.

14. gr.

Nú er kjaradeila eigi til lykta leidd, að liðnum tveimur mánuðum uppsagnarfrests, og senda aðiljar þá þegar Kjaradómi greinargerðir um málið, enda er þá sáttameðferð þess á vegum sáttasemjara lokið.

Aðiljar geta á fyrra stigi máls en í 1. málsgr. segir vísað kjaradeilu til Kjaradóms, ef þeir eru um það sammála.

Eftir að sáttasemjari hefur fengið mál til meðferðar, getur hann og vísað máli til Kjaradóms án atbeina aðilja, þegar er hann telur sýnt, að frekari sáttaumleitanir verði árangurslausar.

IV. KAFLI

15. gr.

Kjaradómur skal skipaður fimm dómendum og jafnmörgum varadómendum.

Hæstiréttur skipar þrjá dómendur. Skal einn þeirra vera lögfræðingur og formaður dómsins.

Fjármálaráðherra skipar einn dómanda.

Bandalag starfsmanna ríkis og bæja skipar einn dómanda.

Sömu aðiljar skipa varadómendur.

Dómendur skulu skipaðir til fjögurra ára í senn. Starfstímabili dómenda, sem fyrstir eru skipaðir, skal þó eigi ljúka, fyrr en fjögur ár eru liðin frá næstu áramótum eftir skipun þeirra.

Kjaradómur setur sér sjálfur starfsreglur.

16. gr.

Kjaradómur tekur kjaradeilu til meðferðar, er honum hafa borizt gögn samkvæmt 14. gr., og skal hafa lagt dóm á ágreiningsefni, áður en þrír mánuðir eru liðnir frá upphafi uppsagnarfrests.

17. gr.

Aðiljar skulu leggja ágreiningsefni skilmerkilega fyrir Kjaradóm. Þeir skulu tjá sig rækilega um kjaraatriði, lýsa því, sem þeir eru sammála um, og setja fram sjónarmið sín ásamt rökstuðningi og rækilegri málsreifun.

18. gr.

Kjaradómur aflar sér af sjálfsdáðum nauðsynlegra gagna og upplýsinga, og er honum rétt að krefjast skýrslna munnlegra og skriflegra af einstökum mönnum og embættismönnum.

19. gr.

Kjaradómur getur kvatt sérfróða menn til starfa í þágu dómsins og ráðuneytis um úrlausn mála.

20. gr.

Kjaradómur skal við úrlausnir sínar m. a. hafa hliðsjón af:

1. Kjörum launþega, er vinna við sambærileg störf hjá öðrum en ríkinu.
2. Kröfum, sem gerðar eru til menntunar, ábyrgðar og sérhæfni starfsmanna.
3. Afkomuhorfum þjóðarbúsins.

21. gr.

Dómur Kjaradóms er fullnaðarúrlausn kjaradeilu.

Dómur Kjaradóms kemur til framkvæmda á næstu áramótum eftir uppsögu hans og gildir í tvö ár.

Dómur bindur aðilja á sama hátt sem samningur þeirra, og gilda um uppsögn kjaraákvæða hans og framlengingu ákvæði laga þessara um kjarasamninga, sbr. II. kafla.

V. KAFLI

22. gr.

Stjórn Bandalags starfsmanna ríkis og bæja tekur af þess hendi ákvörðun um uppsögn kjarasamnings, en um ákvörðun hennar skal fara fram allsherjaratkvæðagreiðsla starfandi ríkisstarfsmanna, er í hlut eiga, til samþykktar eða synjunar.

Þegar bandalagsstjórn tekur ákvörðun samkvæmt 1. málsgr., skal hún skipuð eins og þegar hún velur í Kjararáð samkvæmt 3. gr.

VI. KAFLI

23. gr.

Kjaranefnd skal skipuð fimm mönnum.

Hæstiréttur skipar þrjá nefndarmanna. Skal einn þeirra vera lögfræðingur og formaður nefndarinnar.

Fjármálaráðherra skipar einn nefndarmanna.

Bandalag starfsmanna ríkis og bæja skipar einn nefndarmann.

Sömu aðiljar skipa varamenn í Kjaranefnd.

24. gr.

Kjaranefnd sker til fullnaðar úr ágreiningi samningsaðilja um:

1. Skipun einstakra manna í launaflokka kjarasamnings.
2. Hver aukastörf rétt sé að telja til aðalstarfs og hver beri að launa sérstaklega.
3. Vinnutíma, yfirvinnu og yfirvinnukaup einstakra starfsmanna.

VII. KAFLI

25. gr.

Félagsdómur dæmir í málum, sem rísa milli samningsaðilja út af brotum á lögum þessum og ágreiningi um skilning á kjarasamningi og gildi hans.

Þegar félagsdómur fer með slík mál, nefna Bandalag starfsmanna ríkis og bæja og fjármálaráðherra dómendur til setu í dóminum í stað þeirra dómenda, er nefndir hafa verið af Alþýðusambandi Íslands og Vinnuveitendasambandi Íslands.

Bandalag starfsmanna ríkis og bæja rekur mál fyrir Félagsdómi vegna sjálfs sín og starfsmanna, er í hlut eiga.

VIII. KAFLI

26. gr.

Kostnaður við Kjaradóm og Kjaranefnd, þar á meðal laun dómenda og nefndarmanna eftir ákvörðun ráðherra, greiðist úr ríkissjóði.

27. gr.

Nú er sett á fót ríkisstofnun, og ákveður fjármálaráðherra þá í samráði við ráðherra, er fer með mál þeirrar stofnunar, og stjórn Bandalags starfsmanna ríkis og bæja svo og með hliðsjón af því, sem gildir um hliðstæðar eða sambærilegar stofnanir, kjör starfsmanna hinnar nýju stofnunar, þar til þau hafa verið ákveðin eftir reglum laga þessara.

Ef til koma við stofnanir nýjar stöður, ákveður fjármálaráðherra, með sama hætti sem í 1. málsgr. segir, kjör starfsmanna, sem í hlut eiga.

28. gr.

Skylt er borgar-, bæjar- og sveitarstjórn að veita starfsmönnum sínum samningsrétt í samræmi við lög þessi, ef hlutaðeigandi starfsmannafélag óskar þess. Skal nánar kveðið á um það í reglugerð, er félagsmálaráðherra setur.

29. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Um fyrstu framkvæmd laganna og kjaraákvarðanir samkvæmt þeim gilda eftirfarandi ákvæði:

1. Viðræður um kjarasamninga skulu hefjast eigi síðar en 1. ágúst 1962.
2. Nú hafa samningar eigi tekizt 1. janúar 1963, og hefur sáttasemjari þá sáttaumleitanir.
3. Kjaradómur tekur kjaramálin til meðferðar eigi síðar en 1. marz 1963, hafi þau þá eigi verið til lykta leidd, og skal hann hafa lokið störfum 1. júlí 1963.
4. Kjarasamningur eða kjaradómur gildir frá 1. júlí 1963 til ársloka 1965.

Framangreindum tímamörkum, nema gildistíma kjarasamnings eða kjaradóms, samkvæmt 4. tölulið, getur ráðherra breytt, ef nauðsyn krefur.

Hinn 1. júlí 1963 falla úr gildi:
1. Lög nr. 92/1955, um laun starfsmanna ríkisins, nema:
   a) Síðasta málsgr. 14. gr.
   b) 25. gr. 3.—4. málsgr., 26. gr., 29. gr. og 30. gr.
2. Önnur ákvæði í lögum um kjaraatriði, er lög þessi taka til, sbr. 1. og 5. gr.

Ákvæði til bráðabirgða.

Nú verða almennar og verulegar kauphækkanir, þar til kjaraákvæði samkvæmt lögum þessum koma til framkvæmda, og getur Bandalag starfsmanna ríkis og bæja þá krafizt launahækkunar ríkisstarfsmanna í heild. Náist ekki samkomulag aðilja innan mánaðar frá kröfugerð, fer um meðferð máls eftir ákvæðum III. og IV. kafla laga þessara að öðru en því, að samningur eða dómur Kjaradóms skal gilda frá þeim tíma, sem um semst eða Kjaradómur ákveður.

Gjört að Bessastöðum, 28. apríl 1962.

Ásgeir Ásgeirsson.
(L. S.)

Gunnar Thoroddsen.

4. apríl. Nr. 56

LÖG

um breyting á lögum nr. 42/1957, um húsnæðismálastofnun, byggingarsjóð ríkisins, sparnað til íbúðabygginga o. fl.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Þriðja málsgrein 1. gr. laganna orðist svo:

Húsnæðismálastjórn veitir húsnæðismálastofnuninni forstöðu. Í húsnæðismálastjórn eiga sæti 5 menn kosnir hlutbundinni kosningu af sameinuðu Alþingi til 4 ára í senn. Auk þess skipar félagsmálaráðherra einn mann í húsnæðismálastjórn samkvæmt tilnefningu Landsbanka Íslands, og skal hann eigi hafa atkvæðisrétt um lánveitingar. Varamenn skulu vera jafnmargir og valdir á sama hátt. Félagsmálaráðherra skipar formann húsnæðismálastjórnar, en að öðru leyti skiptir hún með sér verkum.

2. gr.

Í stað orðanna „allt að 100 milljónum króna árlega næstu 10 ár“ í 2. mgr. 4. gr. laganna komi: allt að 150 milljónum króna árlega næstu 10 ár.

3. gr.

Í stað orðanna „100 þúsund krónur“ í staflið B í 1. mgr. 6. gr. laganna komi: 150 þúsund krónur.

4. gr.

Fyrsta málsgrein 16. gr. laganna orðist svo:

Nú leggur sveitarfélag fram fé til íbúðabygginga í því skyni að útrýma heilsuspillandi húsnæði, annaðhvort sem óafturkræft framlag eða lán, og skal þá ríkis-